

7/23056
GK:180

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 - 2180
Konu : İzmir Milletvekili
Musa ÇAM'ın
Yazılı Soru Önergesi

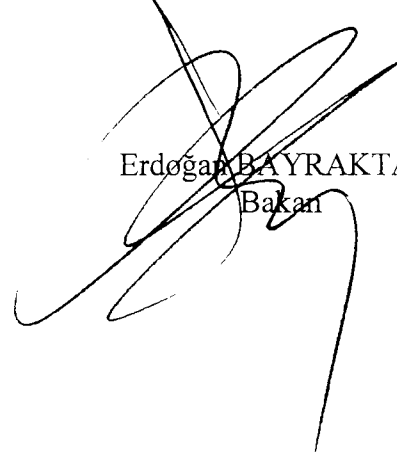
27/05/2013
27 Haziran 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21/05/2013 tarihli ve 43452547-120.00-124398 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Musa ÇAM'ın Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/23056 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (4 sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MUSA ÇAM'IN
TBMM 7/23056 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR :

- 1- Gaziemir'de yer alan eski kurşun fabrikası arazisinde tehlikeli atıkların uzaklaştırılması konusunda hangi çalışmalar yapılmıştır? İşletme faaliyetindeyken Bakanlığınız tarafından denetlenmiş midir? Denetlenmiş ise hangi sonuçlar alınmıştır?
- 2-Atıklar kentin merkezinde nasıl bekletilmiştir? Sanayi tesislerinin tehlikeli atıkları için hangi işlemler uygulanmaktadır? Atıklar nasıl bertaraf edilmektedir?
- 3-Atıklar nedeniyle oluşan tehlikeye dair kime, hangi cezalar kesilmiştir?
- 4-Gediz'deki kirliliğe karşı hangi çalışmalar yapılmaktadır?
- 5-İzmir'in Çandarlı sahili bin 500 ton petrol çamuruyla kaplanmıştır. Bölgenin temizlenmesi için hangi işlemleri yapılmıştır? Kirliliğin kaynağını tespit edilmiş midir, edilmiş ise bu konuda kime, hangi cezalar kesilmiştir?
- 6-Söküm tesislerindeki asbestli ve tehlikeli atıklarla ilgili gerekli denetimleri yapılmış mıdır?
- 7-Karaburun'da ve Seferihisar'da kurulmak istenen balık çiftliklerinin oluşturduğu kirlilik tehditlerine karşı ne yapılmaktadır? Mevcut çiftliklerin yasal uzaklığa taşınması için hangi adımlar atılmıştır?
- 8-Bölgede bulunan ve çevre kirliliği yaratan taş ocaklarına karşı hangi çalışmalar yapılmaktadır?
- 9-İzmir içme suyunun yaklaşık yüzde 40'mı karşılayan Tahtalı Barajı koruma alanı sınırında, yaklaşık 300 bin kişinin içme suyunu karşılamak için planlanan Çamlı Barajı bölgesinde kurulan altın madenlerinin çevreye zararı konusunda bugüne kadar herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmış ise hangi sonuçlar alınmıştır?

CEVAPLAR :

1,2,3- İzmir İli, Gaziemir İlçesinde yer alan, kurşun hammaddesinin potalarda ergitilmesi ve bir takım kimyasal işlemlere tabi tutularak rafine kurşun elde edilmesi faaliyetinde bulunan ve 2010 yılında faaliyetine son veren Aslan Avcı Döküm San. ve Tic. A.Ş. ile ilgili olarak; 2007 yılında Valiliğine iletilen, "fabrika sahasına atık gömüldüğü" yönündeki şikayet doğrultusunda yerinde inceleme yapılabilmesi için Valilik Makamının Oluru ile Mülga Çevre ve Orman İl Müdürlüğü ve İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı temsilcileriyle komisyon oluşturulmuş; eş zamanlı olarak Cumhuriyet Savcılığından arama izni çıkartılmış, sahada yapılan yerinde inceleme esnasında iş makineleri ile kazı yapılmış ve şikayet dilekçesinde yer alan cüruf atıklarının fabrika sahasında gömülü olduğunun tespiti yapılmıştır. Alınan numunelerde yapılan analizler sonucunda bahse konu atıkların "tehlikeli atık" olduğu belirlenmiştir.

Yapılan incelemeler sonucu, tehlikeli atıklarını, Kanun ve Yönetmelikler kapsamında yayımlanan usul ve esaslara aykırı olarak bertaraf etmesi nedeniyle, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne, şirkete, Çevre Kanunu uyarınca 321.000 TL (filin saptandığı tarihte geçerli olan rakamdır) idari para cezası uygulanmış, ayrıca şirket hakkında, 12/04/2007 tarihinde Türk Ceza Kanunu'nun 181 nci maddesi (çevreyi kasten kirletmek) uyarınca İzmir Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur.

Söz konusu atıkların, tehlikeli atık niteliğinde olması nedeniyle ilgili Yönetmelik hükümleri uyarınca bertaraf edilmesi gerektiğinden, atıklar, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne Kocaeli İlinde yer alan, Bakanlığımız tarafından lisanslandırılmış "tehlikeli atık" bertaraf tesisi olan

İZAYDAŞ (İzmit Atık ve Artıkları Yakma ve Değerlendirme A.Ş.) firmasına bertaraf amacıyla yönlendirilmiştir. Atıkların tesise girişi esnasında söz konusu atıklarda radyasyon tespiti yapılmış olduğu Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından (TAEK) tarafından Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bildirilmiştir.

Söz konusu radyoaktivite bulaşmış atıkların tespiti sonrasında 2872 sayılı Çevre Kanununun 3üncü maddesinin (j) bendinde yer alan "...2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu kapsamındaki konular Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından yürütülür." hükmü ve Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu uyarınca yetki ve sorumluluk Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nda bulunmaktadır.

Ayrıca, Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer Tehlikelere Dair Görev Yönetmeliği ile bu tehlikelere karşı halk sağlığının ve çevrenin korunması, can ve mal kaybının en aza indirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla ilgili bakanlık, kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarının görev ve sorumlulukları açık ve net olarak belirlenmektedir.

Bahse konu tesis, atıklarda radyoaktivite tespit edildiği tarihten itibaren Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) tarafından kontrol edilmeye başlanmıştır. Bu alana ilişkin tüm iş ve işlemler TAEK talimatları doğrultusunda gerçekleştirilmiş olup, TAEK talimatları doğrultusunda da sürdürülmektedir.

4- Gediz Havzası; Kütahya İzmir, Uşak ve Manisa illeri içerisinde yer almakta olup, 2012 yılında söz konusu illerde bulunan İl Müdürlüklerimizce 638 çevre denetimi gerçekleştirilmiştir. Bu denetimlerde mer'i mevzuat uyarınca uygunsuzluk tespit edilen işletmelere 1.398.228 TL idari para cezası uygulanmıştır.

5- Söz konusu atık, önergede belirtildiği gibi 1500 ton değil, yaklaşık 1500 litre olarak tespit edilmiştir. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne 27.03.2013 tarihinde ulaşan İzmir İli, Dikili İlçesi, Çandarlı Beldesi sahilinde petrol kirliliği görüldüğü şeklindeki ihbar üzerine teknik ekiplerce yerinde inceleme yapılmış, kirliliğe müdahale için Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından, "Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesine Karşı Hazırlıklı Olma ve Müdahale" bakımından yetkili olan bir firma ile görüşülmüştür. Profesyonel ekiplerce kirlilik temizlenmiş, Bakanlığımızdan lisanslı bir firma tarafından lisanslı bir tesiste bertaraf edilmek üzere geçici depolama alanına nakledilmiştir.

Hem kirliliğin olduğu Çandarlı Bölgesinden, hem de Aliğa Gemi Söküm Bölgesinden numuneler alınmış olup, analiz sonuçları beklenmektedir. Numunelerin analiz neticesine göre 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında gerekli iş ve işlem yapılacaktır.

6- Aliğa Gemi Söküm Bölgesinde, gemi söküm faaliyetinde bulunmak isteyen gerçek veya tüzel kişilere gemi söküm tesisi için uygun kriterleri sağlamak kaydıyla Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'ndan Gemi Söküm Yetki Belgesi ve Bakanlığımızdan Gemi Söküm İzin Belgesi verildikten sonra gemi söküm işlemlerine başlanır. Aliğa Gemi söküm Bölgesinde verilen izinler kapsamında Bakanlığımız ile Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından denetimler yapılmaktadır.

Kaza olması halinde kirliliğin yayılması ihtimaline karşı Gemi Söküm Bölgesindeki söküm işlemlerini gerçekleştiren tesislerin acil müdahale planları kontrol edilmekte ve acil durum müdahale ekipmanları bulundurulmaktadır.

İzmir İli, Aliğa İlçesinde yer alan gemi söküm bölgesinde faaliyet göstermekte olan tesisler İl Müdürlüğümüz teknik elemanlarınca sık sık denetlenmekte olup, bölgede oluşan tüm tehlikeli atıklar Gemi Söküm Sanayicileri Derneği'nin koordinasyonunda atık kabul merkezine kabul edilmekte ve buradan Bakanlığımızdan lisanslı geri kazanım/bertaraf tesislerine gönderilmektedir. Bununla birlikte söz konusu tesislerde yönetmelik hükümlerine aykırı fiillerin tespit edilmesi durumunda 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Ayrıca söz konusu bölgeye gelen hurda gemilerde bulunan asbestler, asbestten arındırma konusunda yetkili bir kuruluş olan Gemi Söküm Sanayicileri Derneği personeli tarafından önlemler alınarak toplanmakta, çevre ve insan sağlığına zarar vermeyi önleyecek şekilde ambalajlandıktan sonra bertaraf tesislerine gönderilmektedir.

7- Karaburun ve Seferihisar da dahil olmak üzere İzmir'de yeni kurulmak istenilen balık çiftliklerinin tespit edilen potansiyel alanlarda kurulmalarına müsaade edilmektedir. Kapasiteleri doğrultusunda Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne sunulan Proje Tanıtım Dosyalarında veya Bakanlığımıza sunulan ÇED Raporlarında üniversitelerce hazırlanan ve faaliyetin yapılması planlanan alanın taşıma kapasitesi ile alanın özelliklerini belirten rapor istenilmektedir. Bu raporlar da dikkate alınarak tesislerin oluşturabileceği kirliliğin bertaraf edilmesi veya en aza indirilmesine yönelik çevre mevzuatı çerçevesinde alınacak tedbirler taahhüt altına alındıktan sonra bu taahhütler yeterli görülürse ÇED Olumlu veya ÇED Gerekli Değildir kararları verilmektedir. Daha sonra diğer izinlerini tamamlayarak faaliyete geçen işletmelerde de çevre mevzuatı çerçevesinde izleme ve denetim çalışmaları ile bu taahhütlere uyulup uyulmadığı kontrol edilmektedir.

İzmir'de faaliyet gösteren balık çiftliklerinin kıyı kesimine çok yakın kurulmalarından kaynaklı sorunları gidermek amacı ile Denizlerde Balık Çiftliklerinin Kurulamayacağı Hassas Alan Niteliğindeki Kapalı Koy ve Körfez Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Tebliğ, Mülga Çevre ve Orman Bakanlığınca yayımlanmış olup, bu tebliğ kriterlerini sağlamayan kapalı koy ve körfez kapsamında yer alan birçok işletme bu koy ve körfezlerden çıkarılarak açık deniz statüsündeki alanlara taşınmıştır. Bu taşınma işlemleri de yine Mülga Çevre ve Orman Bakanlığınca koordinasyonu yapılan ve 18-21.02.2008 tarihinde ilgili tüm kurum kuruluşların katılımı ile gerçekleştirilen çalıştay sonrası belirlenen 10 adet potansiyel alan içerisine gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca kapalı koy körfez alanında kalan faaliyetlere yönelik de tebliğ kriterlerini sağlamaları, 18.02.2008 tarihinden önce ön izinlerini almış olmaları, ön izin aldıkları kapasitelerine göre ÇED süreçlerini tamamlamaları ve ön izin verilen kapasitelerinin dışına çıkmamaları koşulları ile çalışabilecekleri ilgili kurum ve kuruluşlar ile faaliyet sahiplerinin imzaladıkları ek protokol ile de belirlenmiştir.

Bu doğrultuda İzmir'de tebliğ kriterlerini sağlamayan ve protokoller ile belirlenmiş alanlar dışında faaliyet gösteren balık çiftliği bulunmamaktadır. Mevcut balık çiftliklerinin denetim ve kontrolleri de tebliğ ve çevre mevzuatı çerçevesinde yapılmaktadır.

Bununla beraber 27 Temmuz 2010 tarihli 2010/11 no.lu Genelge ile denizlerde kurulan balık çiftliklerinin 2872 sayılı Çevre Kanunu çerçevesinde denetlenerek gerektiğinde cezai müeyyidelerin uygulanması işi Bakanlığımızca belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Bölge Komutanlığına bağlı Bot Komutanlıklarına devredilmiştir.

8- Taş ocakları ve diğer madencilik faaliyetleri Çevre Mevzuatı kapsamında gerek şikayete istinaden, gerek Çevresel Etki Değerlendirmesi İzleme-Kontrol ve rutin program kapsamında denetlenmekte olup, denetimler sonucunda uygunsuzluklarının tespiti halinde idari işlem uygulanmaktadır. İl Müdürlüğü elemanları tarafından İzmir'de yer alan taş ocakları ve madencilik faaliyetlerine ilişkin denetimlerde tespit edilen ihlallere 2012 yılında ve 2013 yılında (30/05/2013 tarihi itibarıyla) toplam 481.931 TL idari para cezası uygulanmıştır.

9- Taş ocağı ve altın madeni projeleri ÇED Yönetmeliğine tabi projelerdir. Söz konusu altın madeni projeleri ile ilgili olarak ÇED süreci içerisinde proje alanı çevresindeki ekolojik yapıyı ve insan sağlığını koruyacak şekilde gerekli önlemler belirlenir. ÇED sürecinden sonra faaliyet sahipleri projeye ait Nihai ÇED Raporu veya Nihai Proje Tanıtım Dosyası ve eklerinde belirtilen hususlar ile 2872 sayılı Çevre Kanununa istinaden yürürlüğe giren yönetmeliklerin ilgili hükümlerine uymak ve mer'î mevzuat uyarınca ilgili kurum/kuruluşlardan gerekli izinleri almak zorundadırlar. Faaliyet başladıktan sonra izleme ve denetim Bakanlığımız ve ilgili Valiliklerce yürütülmektedir.

Madencilik faaliyetleri sonucu oluşan atık suların alıcı ortama deşarjı Su Kirliliği ve Kontrolü Yönetmeliğine göre yasaktır. Bu suların alıcı ortamı olumsuz etkilemeyecek şekilde mevzuattaki Yönetmelikler uyarınca uygun sızdırmazlık sağlanarak depolanması gerekmektedir.

İzmir İline içme ve kullanma suyu temin edilen baraj gölü havzalarının korunması, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun gereği İzmir Büyükşehir Belediyesi, Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün görev, yetki ve sorumluluğundadır.